

АНАЛІЗ МЕТОДИК ВИЗНАЧЕННЯ ПОДАТКОВОГО НАВАНТАЖЕННЯ НА СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ

доц. Захаркін О.О., студентка Гльоза В.В.

На сучасному етапі актуальним є формування податкової системи, яка б позитивно впливала на економічне зростання. Основною характеристикою податкової системи держави, що відіграє важливу роль з точки зору впливу оподаткування на темпи економічного зростання, є рівень податкового навантаження на суб'єктів господарювання.

Податкове навантаження є комплексним поняттям, яке приймає різні форми залежно від того, яка задача вирішується з його використанням. Рівень податкового навантаження вимірюється як на рівні економіки держави в цілому (макрорівень), так і окремих підприємств (мікрорівень).

У науковій літературі розглядаються різні методики визначення податкового навантаження на суб'єктів господарювання. Їх відмінності проявляються в тлумаченні таких ключових моментів, як кількість податків, що береться до розрахунку податкового навантаження, та визначення інтегрального показника, з яким співвідноситься сума податків.

Для аналізу діючої системи оподаткування підприємств і оцінки її впливу на фінансово-господарську діяльність суб'єктів господарювання Хайтовою Т.А. запропоновано таку систему показників рівня податкового тягара на підприємство:

а) загальний фактичний рівень податкового тягара (частка сплачених податків у доданій вартості);

б) рівень податкового тягара на доходи підприємства;

в) рівень податкового тягара на фонд заробітної платні.

Тимошенко О.В при аналізі використовувала такі показники оцінки економіко-організаційного механізму оподаткування:

1) Коефіцієнт податкомісткості реалізованої продукції =
Загальна сума податків / Виручка від реалізації продукції

2) Податковіддача собівартості = Сума податкових відрахувань / Сума чистого прибутку

3) Податковіддача валового прибутку = Сума податкових відрахувань / Сума валового прибутку

Крейніна М.Н. пропонує співставляти податок та джерело його сплати. Дана методика припускає ситуацію, що підприємство взагалі не платить податків, і потім така ситуація порівнюється з реальною. Дана методика є дієвим засобом аналізу впливу прямих податків на фінансовий стан підприємства, але очевидною є недооцінка впливу непрямих податків: ПДВ, акцизів.

У міжнародній практиці для характеристики податкового навантаження на підприємство використовуються наступні показники:

1) долю податкових виплат підприємства Tax_{b1} (tax burden 1) в загальній сумі прибутку:

2) долю податкових виплат підприємства Tax_{b2} (tax burden 2) в об'ємі продаж.

Оскільки підприємство не завжди працює прибутково, то показник Tax_{b2} являється більш надійним для характеристики податкового навантаження на підприємство. Він показує, яку частину з виручених засобів продавець сплачує в якості податків. Межі цього показника можуть мінятися від 20 до 60% в залежності від сфери діяльності підприємства. Даний показник є зручним для підрахунку податкового тиску на конкретне підприємство або галузь. Проте він не може надати узагальнюючу інформацію про вплив системи оподаткування на суб'єктів господарювання.

Висновки.

Аналіз різних методик визначення податкового навантаження на підприємство дозволив виявити, що показники абсолютного податкового тиску не дають повної уяви про ступінь впливу податків на прибуток, виручку від реалізації, валовий дохід, валові витрати підприємства. З огляду на це варто проводити дослідження в пошуку відносних показників, які б дали змогу визначити вплив податкового навантаження на фінансовий стан суб'єктів господарювання.